

Kiállítási napló

Portrék köztéren

Az utca, a park, a tér a legdemokratikusabb kiállítóhely. Az elmúlt tárlatok illékony emlékeivel ellentétben a köztéri alkotás a hatások az élmények naponta megújuló forrása, mely környezetéhez simulva, kiegészítve azt, új kapcsolatokat, hangsúlyokat teremtve gazdagítja a legszélesebb közönséget. Ösztönösen és tudatosan, akarva-akaratlanul hangulatokat ébreszt, állásfoglalásra készítet, felidéz, összehasonlításra sarkall. Az utóbbi hetekben két új köztéri szoborral gazdagodtunk. Sándorfalva telepítésének centenárius évében avatták föl a főter fának lombsátra alatt Kelemen Kristóf Arany János-mellsobrát, a szegedi nemzeti emléksarnok pedig Balázs Béla portréjával gazdagodott — Varga Imre alkotása a kiváló író, költő és filmesztéta halálának 30. évfordulójára született.

ARANY JÁNOS PORTREJA alig néhány méterre áll Petőfi 1973-ban felállított másfélszeres mellsobrától. Mindkető annak a Kelemen Kristóf szobrászművésznek alkotása, aki sok-sok szállal kötődik ehhez a településhez. Tizen-nyolc évesen került Sándorfalvára. Azóta sokszor viszatért. Egyik első plasztikai munkáját, egy Petőfi-szobrot március idusának centenáriumán, 1948. március 15-én állították fel a községben. Később egy Kosuth-szobrot is mintázott a sándorfalvi pedagógusoknak. Most ismét „biztos támaszpontjának” készített portrét — ezúttal Arany János másfélszeres bronz mellsobrát.

Kelemen Kristóf hagyományos szobrász, aki a stílusok forradalmi, a kifejezőmódok zsákutcai között is megőrizte realizmusát, a hagyományokhoz való ragaszkodását. Néhány évvel ezelőtt Jakab Károly festőművésszel közösen rendezett hatalmas arcképcsarnokát Szegeden is láthatták az érdeklődők. Azon a kor- és pályatársak karakteres portréi szerepeltek. Az Arany János-szobor történelmi arcképcsarnokának darabja, mely összekapcsolja a bennünk élő Arany-képet. Kelemen Kristóf plasztikai elhivatottságát és a lélekklató művész többletét.

Előadásmódja a klasszicizmus tiszta formáihoz áll közel, portréja hasonlít az ismert Arany-ábrázolásokhoz, de mint mindig, most is megtalálja a legfontosabb hangsúlyokat, a legkarakteresebb jegyeket, melyeket összefoglaló leegyszerűsítéssel, kiemeléssel ábrázol Arany-portréjának meghatározója a bajusz-zászló és a dús haj között messzire néző nyílt, őszinte tekintet. Bizonyos vagyok abban, hogy falvainkban, községeinkben ilyen emlékeinkhez hű, realista, de önmagában is helytálló alkotások nevelnek leghatásosabban jó ízlésre, művészetre, igényességre.

Tandi Lajos

Tízéves
a szimfonikus zenekar

Évadzáró társulati ülés — Nagy Imre az ügyvezető igazgató

Főnállásának tizedik évfordulójához érkezett a Szegedi Szimfonikus Zenekar. A tegnapi évadzáró társulati ülésen, az együttes Fesztó utcai székházában, Nagy Imre zenekari titkár emlékezett meg a város kulturális-művészeti életének jelentős eseményéről, amikor 1969. augusztus elsején létrejött Szeged önálló szimfonikus zenekara.

— Szomorúan néztem végig a névsort, hiszen jelenleg huszonhatan vagyunk már csak az alapító tagok közül — mondta. — Tíz év alatt 138 szerződötett tagunk volt, közülük sokan más munkahelyet kerestek, néhányan nyugdíjba vonultak, s kilenc halottunk is van, a legutóbbi Vaszy Viktor, a zenekar megálmodója.

Nagy Imre beszámolója kitért arra, hogy az idei évad gyümölcse az együttes első önálló hanglemeze, ami rangot, művészi színvonalat jelent. Különösen ha figyelembe vesszük, hogy mennyi külső ok késleltette a felvétel elkezdését, s így is fele idő alatt született meg, mint amennyire számítottak, ezért maradt idejük arra is, hogy lemeze vegyék a városi tanács kérésére Farkas Ferenc Árvizi szimfóniáját a most készülő Dugonics téri szökőkúthoz. Nem akadt különösebb komplikáció az elmúlt szezonban a munka egyenletes elosztásával sem, bár a májust aligha nevezi mindenki sötétnak. Az évadban összesen 313 szolgálatot teljesített a zenekar (ami az elmúlt évtized statisztikájában a kevés szolgáltatásokhoz regisztrálható): ebből a színháznak 158-at (83 előadást), a filharmonikának 112-t (27 hangversenyt), s az egyéb alkalmon 43-at. Nagy Imre a társulat munkafegyelmével kapcsolatban is tett néhány észrevételt. Köztudomású, hogy a zenekari tagok zöme mellékfoglalkozásban oktatói tevékenységet folytat, ám néhányan nem azt igazítják a főálláshoz, hanem fordítva, s ha

mellékfoglalkozás miatt ráérnek a kipihenik a fáradságukat, benéznek a főmunkahelyükre is. Tanítanak aztán olyanok is, akiknek maguknak volna nagy szükségük tanulásra, gyakorlásra. Művészek váltak pár év alatt szinte hasznavehetlenné a zenekari játékokban, akik pedig az elmúlt évtizedben a társulat kiválóságai voltak. Sorozatosan kénnek felmentést próbák alól, még vendégkarmesterektől is, akiknek semmi közük a zenekar szervezeti, munkahelyi életéhez, s lehetetlen dolog továbbá, hogy a főállású szólamvezetőknek, koncertmesternek ugyanannyi szolgálata legyen, mint a félállású muzsikuskak. A koncertmesternek, szólamvezetőknek, elsőfűvósok több szabad idő kell, hogy gyakorolni, regenerálódni tudjon, ám aki ezt a szabad időt másra használja, nem méltó a szolgálatkiszármányra. „Egy munkahely előírásait nem vitatni kell, hanem betartani” — summázta kritikusán Nagy Imre, s ez a kendőzetlen stílus, őszinte, önkritikus hangnem jellemezte az utána szót kérő Pál Tamás mondanóját is. (Mely jelenségről ezúttal csak annyit: bár művészeti életünkben szokatlannak tűnik, a mód eléggé nem dicserhető, hiszen egyfelől minőségi munkára serkent, ami művészi együtteseknek is létfeltétele, másfelől meg az egyéb általános esztétikai értékelések-önértékelések hitelét is szavatolja. Messzebb nem menjünk, hosszú éveken át pontosan ez hiányzott a színház munkájából.)

Pál Tamás beszélt a zenekar teljesítményeiben operatív nehézséget támasztó mostoha feltételekről. Alkalmi próbahelyiségekben, szűk kisházban, orchesterben, a dóm bizonytalan akusztikájában, és az ugyan csak szűkös Tisza-szállóbeli pódiumon játszottak az évad legtöbb előadásán, s a szokatlan viszonyok megterheltek az együttest. Az igazibb,

tartósan ígérkező otthonukban, a Szabadság moziban, csupán az évad végén, alig párszor jutottak szóhoz. Összintén megvallotta a zenekar igazgatója, az idei koncertszezon jobbára fölbecsülhetetlen volt, hiszen tájkörülmények között dolgoztak — Szegeden. Mindennek dacára egy-egy produkcióban érzékelt lehetett a zenekar értékeit is, a kitűnő pesti koncerten és a lemezfelvételen, valamint a Windsori víg nők és a Johanna előadásain — ez utóbbi produkcióra a színház minisztériumi nívódíjat kapott. Nőtt a zenekar árszáma, hiátusa, ami egyfelől a jövő évi felkérésekből látszik, másfelől abból, hogy betelt a létszám, s jó zenészek jelentkezését kell visszautasítaniuk. Hosszabb idő után végre vásárolhattak vonós hangszereket is. Beszélt Pál Tamás a színház és a filharmonia vezetésében bekövetkezett személyi változások okozta feszültségekről, a fűvósoknál tapasztalható generációs problémákról, s

a jövőről, melynek stratégiája: „kibírni az összehasonlítást a világ bármely zenekarával” (!?). Ami ehhez sürgetően szükséges: a példátlan túlterhelések föl számolása, a fűvósok létszámának bővítése, az évi próbaterv és a személyekre bontott szereplési terv kidolgozása. Szeptemberben előpróbákat tartanak a koncertszezon legnehezebb anyagaiból. Novemberben a zeneakadémián, decemberben a Nemzeti Galérián lépnek föl, s közreműködik a zenekar Sztravinszkij Csalogány című operájának hazai bemutatóján, amit a rádió fölkerésére a szegedi színház készít el, valamint a várnai fesztiválon, ugyancsak a szegedi operával. A Bánk bán, a Boleyn Anna és a Johanna előadásain.

Végezetül Nagy László osztályvezető-helyettes a városi tanács művelődésügyi osztályának nevében értékelte az együttes munkáját. Bejelentette, a zenekar fejlődésével és fejlesztésével öhatatlanul megszorodott feladatok ellátására, a Kulturális Minisztérium hozzájárulásával, új státust teremtettek a társulatlal. Az eddigi titkár, Nagy Imre ügyvezető igazgatóként tevékenykedik július 1-től a szegedi szimfonikusoknál, melynek főzeneigazgatója változatlanul Pál Tamás, a szegedi színház igazgatója és zeneigazgatója. N. I.

Hasznosították
a javaslatokat

Ülésezett a városi NEB

A Szeged városi-járási Népi Ellenőrzési Bizottság 1972-ben, amikor a Szegedi Szerszámkovács Ipari Szövetkezet gazdasági tevékenységét vizsgálta, számos hiányosságot tárt fel. Hat és fél, hét esztendő távlatából szemügyre venni, hogy az új vezetés mit tudott tenni a termelékenység, s ezzel kapcsolatosan a bérszínvonal, a nyereség növelése érdekében, s a gazdálkodás megszilárdításáért; mindenképpen tanulságokkal, megiszívlelendő tapasztalatokkal kecsegtet. A városi-járási NEB ismét napirendre tűzte az 1972-ben már megvitatott témát.

A testület tegnap, kedden délelőtt Kalmár József elnökletével a Csongrád megyei tanács szegedi-járási hivatalában ült ez ügyben össze. A NEB-ülés munkájában részt vett dr. Solymossy Margit, a városi pártbizottság munkatársa is. A népi ellenőrök már az ülést megelőzően, írásban tanulmányozhatták Nagy Jánosnak, a Szegedi Szerszámkovács Isz elnökének beszámolóját, s az abban foglaltakat a vita után el is fogadták. A szövetkezet elnöke jelentős előrelépésről számolhatott be, s megállapításait a városi-járási NEB időközben végzett, szűrőpróbaszerű ellenőrzése is megerősítette. A szövetkezet az elmúlt évek során gazdaságilag megerősödött — ebben nagy része van az új vezetőségnek is —, nagymértékben sikerült árbevételel növelni, s ezt az eredményt jórészt a termékösszetétel ésszerű változtatá-

sával tudta elérni. Az árbevétele növekedésében közre játszott a belföldön, és az export útján értékesített termékek árának emelkedése is. A szövetkezetnél — megiszívlelve a népi ellenőrök javaslatait — nem késlekedtek a különböző intézkedéseknek érvényt szerezni. Így számottevő mértékben növelték a bérszínvonalat, és a nyereséget. Termékeiket a nyugati piacokon is keresik, ezt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a szövetkezetben gyártott árukat szerződésekkal már jó előre lekötötték, s az utóbbi időben egyetlen termékük minőségét sem kifogásolták.

A gondok sorában elhangzott, hogy kevés a szakmunkás, az utánpótlás nem biztosított. A termelésben nélkülözhetetlen gépi berendezések időközben jócskán elhasználódtak, megfelelő karbantartásukhoz a szövetkezetnél nincs elég tmk-s szakmunkás. A tervezett beruházásokhoz pedig mindaddig nem sikerült pénzügyi fedezetet szerezni.

Nemrég a KISZÖV revizorai is jártak a szövetkezetnél, s a számviteli tevékenységben hiányosságokat tapasztaltak. Megszüntetésükre felhívták a szövetkezet vezetőinek figyelmét, mert amint azt a városi NEB elnöke is elmondta, az adminisztrációs munka hiányosságai az esetleges visszaélésekre is alkalmat adnak. A szövetkezet vezetői biztosították a testület arról, hogy e téren is megteszik a szükséges lépéseket.

Születésnap köszöntés

Képünkön Török József köszönti az ünnepeltet

Tegnap ünnepelte 70. születésnapját Csúri József, a munkásmozgalom régi szegedi harcosa, nyugdíjas közműves, aki a Szocialista Hazáért Erdemrend, a Munka Érdemrend ezüst fokozata, a Felszabadulási Jubileumi Emlékérem és több más kitüntetés tulajdonosa. Fogadta és köszöntötte őt születésnapja alkalmából hivatalában tegnap délelőtt Török József, az MSZMP Szeged városi bizottságának első titkára és átadta az ünnepeltnek a pártbizottság köszöntő levelét és ajándékát. Csúri József, aki ma is jó egészségnek örvend és fiatalos mozgású, a rókusi

pártalapszervezet tagja. Mint közműves ma is dolgozik a sebészeti klinikán, az új röntgengépek beállításánál. A munkásmozgalomba ahúszas évek végén kapcsolódott be, később az Építő Szakszervezetben vezetőségi tagként dolgozott, 1938 óta tagja a pártnak. A felszabadulás után alapító tagja a munkásepítő szövetkezetnek, amelyből a mai DÉLÉP fejlődött ki. Részt vett a polgárőrség megalakításában, később BM-dolgozóként tevékenykedett. Több éven át a városi tanács építési és közlekedési osztályának volt a vezetője. Alapszervezetében ma is aktív pártmunkás.

Barátsági nap

A Hazafias Népfrent megyei bizottsága tegnap magyar-szovjet barátsági napot rendezett. Ebből az alkalomból Csongrád megyébe érkezett Iván Vasziljevics Szalmon, a Szovjet Baráti Társaságok Szövetségének magyarországi képviselője, akit délelőtt a népfrent megyei bizottságán Hofgesang Péter, a népfrent megyei bizottságának alelnöke fogadott.

A vendég délelőtt — Sturc Mártonnének, a népfrent megyei bizottsága munkatársá-

nak kíséretében — Makóra látogatott, ahol a városi tanács MSZBT-tagscsoportjának képviselőivel találkozott. Ezt követően megtekintette az Espersit irodalmi emlékházat, majd délután Csanádpalotára utazott. A nagyközség könyvtárában tett látogatás után baráti találkozóon vett részt a helyi művelődési házban, ahol: „A szovjet társadalom, a fejlett szocializmus társadalma” címmel előadást tartott.